

ARŞ

"Yükseklik, yüksek yer. Bütün âlemleri kuşatan en yüce makam."

Arş, Fahreddin-i Râzi Hazretlerinin ifadesine göre, İlâhî emirlerin ilk muhatapları olan meleklerin bulunduğu âlem. Tabiri caizse, bütün varlık âleminin idaresiyle, tanzimiyle ilgili hükümlerin meleklerle tebliğ edildiği ulvî makam.

Bu makam, ism-i âzama mazhar ve meleklerle kuşatılmış.

Mahiyetinin bilinemeyeceği konusunda bütün İslâm âlimleri ittifak hâlinde. Maddî ve cismanî ne kadar âlem varsa hepsi Kürsînin içinde kalıyor; Arş ise Kürsîyi de kaplamış...

Maddî âlemler Kürsînin içinde kalınca, Arş'ın Kürsî'yi kaplaması, içine alması, onun üstünde bulunması elbette cismen değildir.

Ruhun bir sıfatı olan hayat, beden her noktasında mevcut. Demek ki ruh, bu sıfatıyla bedeni kaplamış, kuşatmış, ihata etmiş. Fakat, ruhun bu kaplayışı, elbisenin bedeni kaplamasına benzemediği gibi, onun bedenden üstünlüğü de başın gövdeden üstünlüğü gibi değildir.

Resulûllah Efendimiz (asm.) yedi kat semanın, Kürsî'nin içinde, bir kalkanın içine atılmış yedi para gibi kaldığını ifade buyurur. Bir başka hadislerinde de "Arş içinde Kürsî, bir çöle atılmış demir bir halka kadardır." buyururlar. Bu hadis-i şerifler Kürsîyi ve Arş'ı anlamamızın mümkün olmadığını bize ders veriyorlar.

Bediüzzaman Hazretleri, "*Kalb de bir arştır, fakat ben de Arş gibiyim diyemez*" buyurarak Arş'la ilgili bazı sırların, yine insan kalbinde aranması gerektiğine işaret ediyor.

Kalbinin ve ruhunun mahiyetini bilemeyen insan, Arş'ı kavrama dâvasına nasıl kalkışabilir!?